

Roku od narození Páně 952

959 (958)

[Na oděvu lidí se objevilo znamení kříže. Těm, kteří se mu posmívali, přinášelo smrt, ale těm, kteří mu oddaně a nábožně prokazovali úctu, nic zlého nepřineslo.

961 (960)

V tomto roce přišli ke králi Otovi poslové ruského národa a prosili ho, aby poslal některého ze svých biskupů, který by jim ukázal cestu pravdy. Prohlásili také, že se chtějí vzdát pohanského obřadu a přijmout jméno a křesťanskou víru. A on souhlasil s jejich žádostí a poslal Adalberta, biskupa v katolické víře. Oni ve všem lhali, jak potom potvrdil výsledek věci, protože onen řečený biskup neunikl smrtelnému nebezpečí jejich úkladů.¹⁶⁶

963 (962)

Tuto, biskup řezenského kostela, zemřel.¹⁶⁷

964 (963)

V Římě, v kostele svatého Petra apoštola, se uskutečnil velký synodální koncil. Předsedal tam císař Ota, rozmnožitel říše, s velkým množstvím biskupů, opatů, mnichů, proboštů, kleriků. Tam byl svržen z apoštolského stolce papež Benedikt, byl svěcen biskupu Adalagovi a poslán do Saska, kde skončil svůj život.¹⁶⁸ A v témže roce podléhalo vojsko císaře Oty umírání.¹⁶⁹

...

Roku od narození Páně 966

Kapitola XXI.

Roku od narození Páně 967

Dne 15. července kníže Boleslav, nazývaný Ukrutný, pozbyl knížectví, které skrze bratrovu krev zlé získal, a s ním ztratil i život.¹⁷⁰ Po něm nastoupil k moci jeho stejnojmenný syn, který se dobrými mravy a duchovním obcováním velice lišil od svého otce. Jak je podivná milost Boží! Jak nevyzpytatelný je jeho soud! Hle, zrodí se hrozen z ostružiny, růže z trní, ušlechtilý fík z bodláci, tak věru z bratrovraha vzejde ctitel Kristův, z vlka beránek,¹⁷¹ z násilníka muž dobrotivý, z bezbožného Boleslava zplozen byl

kníže Boleslav druhý, však zbožnou povahou první.

A není mu úhonou stejné jméno s ničemným otcem, poněvadž v něm hořela pravá láska Kristova a čisté milování, podobně jako mnozí dostanou jména svatých, a přece nedosahují svatosti, neboť ani svatost, ani nepravost se nepoznává na člověku podle jména, nýbrž obě to po zásluze.

Kapitola XXII.

Byl pak tento kníže Boleslav II. muž nejkřesťanštější, věřící v obecnou církev, otec sirotků, ochránce vdov, utěšitel zarmoucených, milostivý přijímatel duchovních a poutníků a Božích kostelů obzvláštní zakladatel.¹⁷² Neboť jak čteme v privilegiu kostela svatého Jiří, dvacet kostelů křesťanskému náboženství jako věřící křesťan založil a nadal je hojnou měrou všemi požitky, které náleží ke kostelním potřebám.¹⁷³

Jeho vlastní sestrou byla Mlada, panna zaslíbená Bohu,¹⁷⁴ vzdělaná ve svatém Písmu, oddaná křesťanskému náboženství, nadaná pokorou, líbezná v hovoru, štedrá příznivkyně chudých a sirotků a ozdobená veškerou poctivostí mravů. Ta se odebrala na zbožnou pout do Říma a byla tam od apoštolského otce¹⁷⁵ vládně přijata. Pobyla tam nějaký čas a dobře se seznámila s mnišskými pravidly. Nakonec ji pan papež na radu svých kardinálů, a především proto, že chtěl přispět dobrotivou pomocí novému kostelu, vysvětil na abatysi se změněným jménem Marie a dal jí řeholi svatého Benedikta i opatskou berlu. Potom nová abatysi, když dosáhla propuštění a apoštolského požehnání, aby přinesla do země české mnišskou řeholi, se i se svým přeradostným průvodem vydala zpět do drahé vlasti. Dojeli ke knížecímu hradu Praze, kde kníže Boleslav dlouho očekávanou drahou sestru uctivě uvítal. I vezmou se za ruce a vkročí do knížecího příbytku, kde spolu usednou a dlouho spolu vzájemně mile rozmlouvají. Ona vypravuje svému bratru o mnohém, co hodného paměti a podivu v Římě viděla nebo slyšela. Mimoto mu odevzdala list, od apoštolského otce jemu určený, jehož znění bylo toto:

„Jan, sluha sluhů Božích, Boleslavovi, ctiteli katolické víry, posílá apoštolské požehnání. Je spravedlivé sluch dobrotivě nakloňovat k spravedlivým prosbám, neboť Bůh je spravedlnost, a kdož ho milují,

budou ospravedlněni a všechny věci těm, kdož milují spravedlnost Boží, napomáhají k dobrému.¹⁷⁶

Naše dcera, tvoje rodná sestra,¹⁷⁷ jménem Mlada, též Marie, přinesla mezi jinými žádostmi, jimž nelze odepřít, tvoji prosbu milou našemu srdci, totiž, aby s naším povolením v tvém knížectví ke cti a slávě církve Boží smělo být zřízeno biskupství. To jsme my vskutku s radostným srdcem vyslechli a vzdali jsme díky Bohu, jenž svou církev vždycky a všude rozšiřuje a mezi všemi národy zvelebuje. A proto z apoštolského plnomocenství a z moci apoštolského knížete svatého Petra, jehož jsme, jakkoli nehodní, přece náměstky, svolujeme a schvalujeme a ustanovujeme, aby při kostele svatých mučedníků Víta a Václava povstal biskupský stolec a při kostele svatého mučedníka Jiřího aby byl zřízen pod řeholí svatého Benedikta a pod poslušenstvím naší dcery, abatyše Marie, sbor svatých panen. Nikoli však podle obřadů sekty bulharského a ruského národa nebo dle slovanského jazyka, nýbrž vyvol, zachováváje raději ustanovení a apoštolská nařízení, k tomu dílu jednoho hodného kněze k libosti celé církve, vzdělaného především v latinském písmu, který by dovedl radlicí slova rozbrázdít úhory pohanských srdcí, zasít pšenici dobrých skutků a odvést snopy úrody víry vaší Kristu. Buď zdrav!¹⁷⁸

A ihned, jak bylo nařízeno, podle úrady knížete a abatyše byl kostel svatého Víta určen pro budoucího biskupa a kostel svatého mučedníka Jiří byl na ten čas dán abatyši Marii, sestře knížete.

Kapitola XXIII.

Kdysi totiž přišel ze Saska na svatou pouť do Prahy podivuhodně výmluvný a učený muž, jménem Dětmár, kněz povýšením, mnich příznáním. Seznámil se knížetem Boleslavem II. a za krátký čas si získal jeho velikou oblibu a přátelství. A poněvadž dokonale uměl slovanskou řeč, dal ho kníže svými posly povolát. Pak svolal duchovenstvo, přední muže země a lid a svými prosbami a přimluvami dosáhl toho, aby si ho všichni obecným souhlasem zvolili biskupem. Druhého dne, jak si kníže přál, příznivým voláním byl Dětmár ode všech zvolen biskupem a poslán od knížete, všeho duchovenstva a lidu k nejkřesťanštějšímu císaři Otovi, synu císaře Jindřicha,¹⁷⁹ s tímto listem:

„Nejslavnější císaři a největší ctiteli křesťanského náboženství! Přijmi milostivě prosby naše a všeho duchovenstva i lidu a tohoto muže, ve všem osvědčeného, jménem Dětmár, jehož si volíme za pastýře. Snažně tedy žádáme, aby byl s Vaším nejsvětějším schválením a rozkazem na biskupa vysvěcen.“¹⁸⁰

Tu císař, protože miloval zákon Boží, podle rady vévodů a knížat, ale zvláště biskupů, a protože měl péči o spasení lidu nově obráceného na víru, kázal mohučskému arcibiskupovi,¹⁸¹ jenž byl tehdy přední osobou u dvora, aby Dětmara vysvětil na biskupa.¹⁸² Potom se nový biskup, ozdoben mitrou, vrátil radostně do nové farnosti, jež zahrnovala celé Čechy.¹⁸³ A když přijel do hlavního sídla Prahy, byl u oltáře svatého Víta ode všech nastolen. Duchovenstvo při tom zpívalo „Te Deum laudamus“, kníže však a přední muži prozpěvovali: „Kristus keinado“¹⁸⁴ atd., prostší a zpěvu neznalý lid pak volal „Krlěšu“, a tak podle svého obyčeje celý ten den vesele strávili.

Roku od narození Páně 968

Zemřel předák Vok.¹⁸⁵

Kapitola XXIV.

Potom biskup Dětmár světil kostely, vystavěné věřícími na mnohých místech k slávě Boží, pokřtil přemnoho pohanského lidu a činil jej věrným Kristu. A zanedlouho, totiž dne 2. ledna roku od narození Páně 969, byl vyproštěn z tělesných pout a hřivnu sobě svěřenou navrátil Kristu stonásobnou.¹⁸⁶

Kapitola XXV.

Zatím již se vrátil z tábora filosofie, v němž sloužil deset let nebo více, výtečný hrdina, jménem Vojtěch, svěcením teprve podjáhen, a přivezl s sebou nemalé množství knih. Ten jako útlý beránek mezi ovečkami, truchlícími pro smrt svého pastýře, pilně konal pohřební obřady, a trváje ve dne i v noci na modlitbách, poroučel jimi a též štedrými almužnami duši společného otce duchovního Bohu. Když kníže Boleslav a jeho nejlepší muži viděli, jak je v dobrých skutcích zbožný, a protože měli naději, že bude v budoucnu ještě zbožnější, z vnuknutí milosti Ducha svatého uchopili jinocha, ač se tomu velmi

bránil, a přivedli ho do shromáždění. Tam pak pravili: „Chtěj nechtěj, budeš naším biskupem, a byť nerad, budeš se nazývat pražským biskupem. Tvá urozenost, tvé mravy a skutky nejlépe se shodují s velepastýřským důstojenstvím.

*Tys nám od vrchu hlavy až vespod po paty známý.*¹⁸⁷

Ty dobře víš jak nám otvírat cestu, kudy se chodí do nebeské vlasti. Tvých rozkazů je nám nezbytně potřebí, abychom mohli a také chtěli jich být poslušni. Tebe všechno duchovenstvo za hodného, tebe veškerý lid provolává za schopného k biskupství.“ Tato volba se stala nedaleko od hradu Prahy na hrádku Levém Hradci 19. února téhož roku, kdy zemřel biskup Dětmár.¹⁸⁸

Kapitola XXVI.

Toho času se ze saracénské války vracel převýtečný císař Ota II., milovník pokoje, ctitel spravedlnosti, nad nejslavnějšího otce svého Otou I. ještě slavnější, vítěz ve všech bitvách nevíteznější,¹⁸⁹ a cestou přijel do města Verony. K němu přibyl slovanský průvod z Čech se zvoleným biskupem, který nesl vzkaz od knížete a žádost ode všeho duchovenstva i lidu, aby z císařské vůle potvrdil společnou volbu. A tak nejjasnější císař svolil k jejich hodné žádosti a dne 3. června dal biskupovi prsten i pastýřskou berlu. A právě tam přítomný mohučský arcibiskup Willigis,¹⁹⁰ jemuž byl Vojtěch podřízen, ho z rozkazu císařova vysvětil na biskupa jménem Adalbert. Arcibiskup magdeburského kostela Adalbert¹⁹¹ totiž Vojtěcha kdysi biřmoval křížem a dal mu toto své vlastní jméno.

Vysvěcen tedy byl dne 11. měsíce června a pak se spolu se svým doprovodem vydal do drahé vlasti. Přišel k hradu Praze bosýma nohama a s pokorným srdcem a za radostného zpěvu duchovenstva i lidu vsedl na biskupský stolec. Na radu tohoto přeslavného pastýře Vojtěcha a na přímluvu své milované sestry, řečené abatyše Marie, kníže Boleslav udělil dobrovolně a z lásky a potvrdil oběma svatou mocí církevních zákonů vše, co podnes má a drží pražský biskup v svém biskupství a oč požádala abatyše, aby bylo dáno darem nebo k užívání jejímu klášteru.

Kapitola XXVII.

Roku od narození Páně 970

Roku od narození Páně 971

Roku od narození Páně 972

Sešel ze světa svatý Oldřich.¹⁹²

[Svatý Oldřich, biskup augšpurského kostela, odešel z tohoto světa 4. června. Jeho tělo pochoval řezenský biskup svatý Wolfrang.¹⁹³ 973

Ota první, zbožný císař Němců, ach běda, zemřel 7. května. Po něm nastoupil jeho syn Ota.

975

Zima byla velmi tvrdá a nevhodně dlouhá a 15. května napadla spousta sněhu a pokryla znovu zemi. Téhož roku zemřel arcibiskup Rudbert, po něm nastoupil Willigis.¹⁹⁴

Roku od narození Páně 977

Zemřela Doubravka. Byla to velmi nešlechtná žena. Když se totiž již v pokročilém věku vdala za polského knížete, sňala si závoj z hlavy a vložila si na ni vínek panenský, což bylo od té ženy veliké bláznovství.¹⁹⁵

Roku od narození Páně 978

Roku od narození Páně 979

Roku od narození Páně 980

Roku od narození Páně 981

Zemřel Slavník, otec svatého Vojtěcha. Ač v jeho povaze a životě vyniká velmi mnoho pamětihodných rysů, chceme se zmínit aspoň o některých mála z nich, a proto přerušujeme běh našeho vypravování. Byl to muž ke všem veselý tváře, bystrého ducha a úsudků, vlídný v hovorech a bohatý světskými i duchovními statky. V jeho domě se skvěla poctivost a upřímná láska, spravedlnost soudů i hojnost předáků. Svými činy dokládával znalost práva, podporoval chudé, utěšoval zarmoucené, přijímal počestné a chránil vdovy a sirotky.¹⁹⁶

Sídlem tohoto znamenitého knížete byla Libice,¹⁹⁷ ležící v místě, kde řeka Cidlina ztrácí své jméno a ústí do volnějšího toku Labe. Jeho knížectví mělo tyto hranice: na západ proti Čechám potok Surinu a hrad, ležící na hoře, jež se jmenuje Oseka, při řece Mži. Rovněž